ሕቡራት ሃገራት እገዳ ኣብ ዝጽውዓሉ እዋን፡ ንኤርትራ ዘጋጥማ ዘሎ ሕጽረት ናይ መግቢ

ሕቶን መልስን:-
ብሚኪኤል ኣብርሃ

በቲ ምስ ኤርትራ ጽቡ`ቕ ዝምድና ኣለዎ ኢሎም ሕቡራት ሃገራት ኩነ ሕብረት ኣፍሪቃ ዝኸስዎ ጉጅለ ኣልሸባብ፡ ብ17 መስከረም 2009 ኣብ ሞቓድሾ ዝተፈጸመን፣ ንህይወት ናይ 17 ኣባላት ዓቃቢ ሰላም ዝቐዘፈን መጥቃዕቲ፡ ንኤርትራ እንደገና ከም ሓበላ ዓይኒ ተጠማቲት ገይርዋ ኣሎ። ኣባላት ሕቡራት ሃገራት ዝኾና መንግስታት፡ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ እገዳ ክግበር ጸቕጥታት ይገብራ ኣለዋ። ኣብ ወርሒ ሓምለ፡ ኣብ ሊብያ ዝተኻየደ ናይ መራሕቲ ኣፍሪቃ ኣኼባ፡ ኤርትራ ብሰንኪ'ቲ ንቅልውላዋት ሶማልያ ኣብ ምግዳድ እትጻወቶ ዘላ ተራ፡ ኣብ ልዕሊኣ ስጉምቲ ክውሰድ ኣኼበኛትት ብምሉእ ድምጺ ወሲኖም። ፕሮግራም መግቢ ዓለም (WFP) ውን፡ መግቢ ናብ ህዝቢ፡ ብፍላይ ድማ፡ ናብ'ቶም ኣዝዮም ጥቁዓት ዝኾኑ ህጻናትን ጥኑሳትን ንምብጻሕ፡ ብመንግስቲ ኤርትራ ከምዘይፍቀደሉ ኣቃሊዑ ነይሩ።

ብዛዕባ'ዚ ጉዳይ'ዚ ዝያዳ መረዳእታ ንምርካብ ምስ ኣቦ መንበር ሰልፊ ህዝቢ ኤርትራ ዝኾነ ኣቶ ወልደሱስ ዓማር ዝገበርክዎ ቃለ-መሓትት እንሆ። ፈለማ፡ እቲ ንሕብረት ኣፍሪቃ ዘቈጥዐን ትዕግስቱ ዘወድኣን ምኽንያታት እንታይ ኢዩ?

ወልደሱስ ዓማር፡- ሕብረት ኣፍሪቃ፡ ኣብ ልዕሊ'ቲ ናይ ሓደ ውልቀ-ሰብ ምልካዊ ስርዓት ብርግጽ ተቘጢዑ ኣሎ። ኤርትራ ናጽነታ ካብ እተጓናጸፈትሉ ዕለት ኣትሒዙ፡ ን18 ዓመታት መመላእታ፡ ሓንቲ ብኣህጉራዊ ማሕበረ-ሰብ ተቐባልነት ዝረኸበት ልዑላዊት ሃገር ከም ምኳና መጠን፡ ሓላፍነት ተሰሚዕዋ ክትፍጽሞን ከተኽብሮን ትጽቢት ዝግበረላ ዝነበረ ኣህጉራዊ ሕግታት ክትጥሕስ ጸኒሓ ኢያ። እቲ ኣብ ውሽጢ፡ ኣብ ዞናናን ኣብ ዓለምናን ዝርአ ዘሎ ቀጥዐ ኣንጻር ኤርትራ ከኣ ብቑዕ ምኽንያታት ዘለዎ ኢዩ።

ንዘልዓልካዮ ሕቶ ንምምላስ ከኣ፡ ንኣፍሪቃ ዘቈጥዐ ምኽንያት፡ ስርዓት ኢሳያስ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራን ኣህዛብ ናይ'ቲ ዞናን ኣውሪድዎ ዘሎ ጉድኣታት ኢዩ። እቲ ሓላፍነት ዘይስምዖ ስርዓት ኣስመራ ንሶማልያ ንብዙሕ ዓመታት ከዕጥቅን ነቲ ግርጭት ከባልሕን ምጽናሑ ሕቡራት ሃገራትን ካልኦት ተዓዘብትን ደጋጊምዎም ክዛረብሉ ዝጸንሑ ጉዳይ ኢዩ።

ነቲ ብዞናውን ኣህጉራውን ኣካላት፡ ኣብ ልዕሊ ሶማልያ ክግበር ዝጸንሐ ናይ ብረት እገዳ ጻውዒት፡ ስርዓት ኢሳያስ ደጋጊሙ ክጥሕሶ ተራእዩ ኢዩ። ሎሚ፡ እቶም ኣፍቀርቲ ናይ'ቲ ስርዓት ዝኾኑ ከም ሊብያን ሱዳንን ዝኣመሰሉ ሃገራት ውን ከይተረፉ፡ ነቲ ጸረ ረብሓታት ኣህዛብን ኣባላት ሃገራትን ሕብረት ኣፍሪቃ ዝኾነ ተግባራት ኢሳያስ ኣፍወርቂ ክባርኹሉ የጸግሞም ኣሎ። ብሓጺሩ፡ ኣፍሪቃ ኣብ ልዕሊ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ ዘለዋ ቊጥዐ፡ ኣብ'ቲ 150 ሚልዮን ዝኸውን ዝነብረሉ ከባቢ፡ ናይ ዘይምርግጋእን ናይ ጐንጽን ጠንቂ ኰይኑ ስለዘሎ ኢዩ። ነዚ ጉድኣታት'ዚ ንምድራት ኣብ ዘይከኣለሉ ደረጃ ተበጺሑ ስለዘሎ፣ ቊጥዐ ኤርትራውያንን ኣፍሪቃውያንን ዓለምናን ዘብቅዓሉ መደምደምታ ብቕልጡፍ ክርከብ ክከኣል ኣለዎ።

ሕቶ፡- እገዳ ንተራ ዜጋታት ኤርትራ ብኸመይ ክጸልዎም ይኽእል?

መልሲ፡- ምስ ዓለም ዝነበረ ናይ ንግድ ዝምድናታት፡ ናይ ርክብን ዲፕሎማስን መስኖታት እንተደኣ ተቛሪጹ፡ ንመነባብሮ ናይ'ቲ ተራ ዜጋ ብኣሉታ ከምዝጸልዎ ፍሉጥ ነገር ኢዩ። እገዳ ዘስዕቦ ጉድኣታት እንታይ ምዃኑ ኣብ ዒራቕን ካልእ ቦታታትን ተራእዩ ኢዩ። ኣብ ከም ኤርትራ ዝኣመሰላ፡ ካብ ደገ ብዝመጽእ ሃለኽቲ ኣቕሑን ኣገልግሎትን ዝነብራ ድኻታት ሃገራት ድማ፡ ዝያዳ ጸገማት'ዩ ዝፈጥር። እንተኾነ ግን፡ ህዝቢ ኤርትራ፡ ኣብ ትሕቲ ዘይእዉጅ እገዳ ካብ ዝነብር ነዊሕ እዋን ኰይኑ ኢዩ። ምስ ጐረባብቲ ሃገራት ጽቡቕ ዝምድናታት ዘይምህላው፡ ሓድሓደ ግዜ፡ ጉድኣቱ ካብ'ቲ ብዙሕ ዝዝረበሉ እገዳታት ናይ ሕቡራት ሃገራት ዝለዓለ ኢዩ።

ሳዳም ሑሴን፡ ምስ ጐረባብቱ ዝኾኑ ኣህዛብ ስዑዲ ዓረብ፡ ክወይት፡ ኢራን፡ ቱርክን ስርያን ዘሎ ዶባቱ ስለዝዓጸዎ፡ ህዝቢ ኢራቕ ብዙሕ ስቅያትን ጉድኣትን ወሪድዎ ኢዩ። ብተመሳሳሊ ኣገባብ፡ ህዝቢ ኤርትራ፡ ብሰንኪ'ቲ ኣብ ነብሱ እገዳታት ዘውረደ ስርዓት ኢሳያስ፡ ምስ ጐረባብቱ ዝኾኑ ኣህዛብ ኢትዮጵያ፡ ጅቡቲ፡ የመንን ሱዳንን ዝነበሮ ዝድምና ብምቊራጹ ብዙሕ ስቅያት ኣሕሊፉን ከሕልፍ ይርከብን ኣሎ'ዩ። ነቲ ድኻ ህዝቢ ኤርትራን፡ ነቲ ዳርጋ ዘየሎ ብሕታዊ ጽላትን ካብ ምስ ጃፓን፡ ጀርመን ወይ ኣመሪካ ዝህልዎ ናይ ንግድ ዝምድና፣ እቲ ምስ ጐረባብቲ ኣህዛብ ዝህልዎ ንግድን ሸቐጥን'ዩ ዝያዳ ዘርብሖ። ስለዝኾነ፡ ህዝብና፡ ጌና በቲ ስም ዘይወጻሉ፡ እቲ ስርዓት ባዕሉ ዝፈጠሮ ዓፋኒ እገዳ'ዩ ዝሳቐ ዘሎ።

እገዳታት፡ ልክዕ ከም ውግእ፡ ንሓደ ሽግር ንምፍታሕ ኩሉ ኣማራጺታት ተፈቲኑ ክዕወት ኣብ ዘይከኣለሉ ኩነታት ጥራሕ ኢዩ ኣብ ግብሪ ክውዕል ክፍተን ዘለዎ። ንዲክታቶር ኢሳያስን ሰልፉ (ህግደፍ) ብዝምልከት ከኣ፡ ነቲ ሽግር ንምቅላል፡ ብቦታውን ዞናውን ኣህጉራውን ኣካላት ኣብ ዝሓለፈ 20 ዓመታት ዝተገብረ ፈተነታት ኩሉ ፈሺሉ ኢዩ። ስለዝኾነ ድማ፡ ተሪር ስጉምቲ ኣንጻር'ቲ ስርዓት ምውሳድ ግዚኡ ዝኣኸለ ይመስል። እንተኾነ ግን፡ ኣህጉራዊ እገዳ ክግበር ኣብ ዝውሰነሉ እዋን፡ ኣብ'ቲ ህዝቢ ዝወርድ ጉድኣት ንምቅላል ዘድሊ ጻዕርታት ክግበር ይግባእ። ኣብ'ዚ መዳይ'ዚ ድማ፡ ሕቡራት ሃገራት እኹል ተመኩሮ ኣዋህሊሉ ኣሎ ኢዩ። ስለ'ዚ፡ ንወተሃደራውን ጸጥታውን መሓውር'ቲ ስርዓት ዘድሚ፡ ንጸር ናይ ህዝቢ ድማ ብምጠኑ ዘፍኵስ እገዳ ክገብር ይኽእል ኢዩ። ሕቡራት ሃገራት፡ ነቲ ሰብኣዊ ረዲኤት ዘይረክብ ዘሎ ህዝብና ሰብኣዊ ረዲኤት ዘብጽሓሉ፡ ዝተራቐቐ ናይ እገዳ ኣገባብ ንምትእትታው ክጽዕር ኣለዎ።

ሕቶ፦- እቲ ክሳብ ሕጂ ዘሎና ሓበሬታ፡ ክልተ-ሲሶ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ተጸባዪ ረዲኤት ኢዩ ዝብል ኰይኑ፣ እዚ፡ ካብ ኣህጉራዊ ናይ መጽናዕቲ ትካላት ዝተረኽበ ጸብጻብ ኢዩ። ፕሮግራም መግቢ ዓለም፡ እቲ ንህዝቢ ኤርትራ ዘጋጥሞ ዘሎ ናይ ሕጽረት መግቢ ብልክዕ ንምፍላጥ መገዲ ስኢኑ ከምዘሎ'ዩ ዝጠቅስ ዘሎ። ነዚ ሰብኣዊ ዝኾነ ጕዳይ'ሲ፡ ስለምንታይ ብፖለቲካዊ ምኽንያታት ክተሓላለኽ ዝኸውን ዘሎ?

መልሲ፦- ክልተ-ሲሶ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ህጹጽ ናይ መግቢ ረድኤት ከምዘድልዮ ሓቂ ኢዩ። ንህዝቢ ኤርትራ ብዝተፈላለየ ኣገባባት ክሕግዛ ዝኽእል ብዙሓት ኣህጉራውያን ዘይመንግስታውያን ትካላት ናብ ኤርትራ ከይኣትዋ ከም እተኸልከላን፣ ብዙሓት ከኣ፡ ብዘይረብሕ ምስምስን ሓቅነት ዘይብሉ ክስታትን ከም እተሰጕጓን ውን ርግጽ'ዩ። ከምኡ ውን፡ ፕሮግራም መግቢ ዓለም እተባህለ ናይ ሕቡራት ሃገራት ትካል ናብ ኤርትራ ከይኣቱ ተኸልኪሉ ኢዩ። ነዚ ናይ'ቲ ብፖልፖት ዝምራሕ ኽመር ሩጅ ዝመስል ፖለቲካ ናይ ኢሳያስ ኣፍወርቅን ጕጅልኡን ኣህጉራዊ ማሕበረ-ሰብ ዝግብኦ ትኹረት ኣይሃቦን። ኣብ ሕዳር 2008፡ ሓባራዊ ልኡኽ ሰልፊ ህዝቢ ኤርትራን ሰልፊ ዲሞክራሲ ኤርትራን፡ ብዛዕባ'ቲ ስርዓት ኢሳያስ ዘይዛረበሉ ዘይእዉጅ ጥሜት ዝምልከት መዘክር፡ ነቶም ምልከቶም ኣብ ጀነቫ ዝርከቡ ኣካላትን፣ ከምኡ ውን፡ ንሕብረት ኣውሮጳን ኣቕሪቡ ነይሩ ኢዩ። ኣብ ኤርትራ ህዝቢ ብጥሜት ይመውት ኣሎ፤ እቲ ስርዓት ግን፡ ኣይግድሶን ኢዩ። ብሰንኪ ቍጠባዊ ጸገማት፡ በማእት ዝቝጸሩ ኤርትራውያን ስደተኛታት ናብ ጐረባብቲ ሃገራት ይኣትዉ ከምዘለዉ፡ ሕቡራት ሃገራት ኣዐርዩ ይፈልጥ ኢዩ።

ፕሮግራም መግቢ ዓለም ከኣ፡ ነቲ ዘሎ ናይ መግቢ ጸገም ንምግምጋም ናይ ኤርትራ ዝኣትወሉ መንገዲ ስኢነ ይብል ኣሎ። እሞ ደኣ፡ ናብ ኤርትራ ኣትዩ መግቢ ክዕድል ዘይክእል እንተደኣ ኰይኑ፡ ብዛዕብ'ቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ደረጃ ናይ ጥሜት ምግምጋም እንታይ ፋይዳ ኣለዎ? ኤርትራውያን፡ ኣዝዩ ኣሰቃቒ ዝኾነን፣ ህጹጽ ናይ ህይወት ኣድሕን ስጕምቲ ዘድልዮን፡ ጽንኩር መነባብሮ ኢዮም ዘሕልፉ ዘለዉ። ብኻልእ ኣገላልጻ፡ እቲ ኵነታት ናብ ዝበኣሰ ሽግር ከይተሰጋገረ እንከሎ፡ ኣህጉራዊ ማሕበረ-ሰብ፡ ዝተዋሃሃደ ሰብኣዊ ወፈራ ክገብር ኣለዎ። ህዝቢ ኤርትራ እናተበታተነን ብጥሜት እናሞተን እንከሎ፡ ባይቶ ጸጥታ ኣዒንቱ ዓሚቱ ክኸይድ ከምዘይኰነ ብንጹር ዝኾነ ቃላት ንስርዓት ኢሳያስ ክነግሮ ክኽእል ኣለዎ። እቲ ኣብ ልዕሊ ስርዓት ኣስመራ ክውሰድ'ዩ ተባሂሉ ዝዝረበሉ ዘሎ እገዳ፣ ነቲ ብስእነት መግብን ኣገልግሎትን ዝሳቐ ዘሎ ህዝቢ ኤርትራ ብዝልገስ ሰብኣዊ ረዲኤት ክስነ ክኽእል ኣለዎ። ነዚ ናይ ሰብኣዊ ረዲኤት ፕሮግራም ዝከታተል ኣካል ወይ ሓይሊ ድማ፡ ብባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ክለኣኽ ይግባእ። እንተዘይኰይኑ፡ መእተዊ ስኢና እናበልካ ምዝራብ ትርጕም ዘለዎ ኣይኰነን።

ሕቶ፦- ዝበዝሐ ካብ'ቲ ናብ ኤርትራ ዝለኣኽ ናይ መግቢ ረዲኤት ካብ ሕብረት ኣውሮጳ ኢዩ። ሕቡራት ሃገራት'ከ፡ እዚ ረዲኤት'ዚ ናብ'ቲ ህዝቢ ይበጽሕ ከምዘሎ ዘረጋግጸሉ መንገዲ ኣለዎ'ዶ?

መልሲ፦- ሕብረት ኣውሮጳ፡ ንዝህቦ ረዲኤት ናብ ህዝቢ ይበጽሓ ኣሎ'ዶ ኣይበጽሕን ዘረጋግጸሉ መንገዲ የብሉን። ስርዓት ኢሳያስ፡ ዋላ ንናቱ ሰባት'ዩ ዝጠራጠሮም። ነቲ ዘይፖለቲካዊ ዝኾነ መግቢ ፕሮግራም ዓለም ዝብሃል ትካል ካብ ተጠራጠሮ፡ ከመይ ገይሩ'ዩ ንናይ ሕብረት ኣውሮጳ ተቘጻጸርትን ሰበ-ስልጣንን ክቘጻጸርዎ ማዕጾ ክኸፍተሎም። ዘይሕሰብ ኢዩ።

ሕብረት ኣውሮጳ፡ ሓደ ካብ'ቶም ቀዳሞት ብስርዓት ኤርትራ ዝተደፍሩ ኣካል ኢዩ። ብ2001 ዓ.ም ወካሊ ኣምባሳደራት ሕብረት ኣውሮጳ ዝኾነ ኢጣልያዊ ኣንቶንዮ ባንዲኒ፡ ንግህሰታት ሰብኣዊ መሰላት ኣመልኪቱ ብዝገበሮ ልስልስ ዝበለ ነቐፌታ'ዶ ኣይኮነን ካብ ኤርትራ ተባሪሩ። ሕብረት ኣውሮጳ፡ ንሕና ክንርድኦ ካብ ዘይንኽእል ውልቃዊ ረብሓታቱ ተበጊሱ፡ ምስ ኤርትራ ዘራኽበና ንእሽቶይ መስኮ ክትህልወና ኣለዋ ክብልን ዘየቋርጽ ደገፍ ከበርክትሉን ኢዩ ዝርአ ዘሎ።

ሕቶ፡- *መንግስቲ ኤርትራ፡ ካብ ዝመጽእ ዓመት ኣትሒዙ፡ ናይ ወርቅን ካልኦት ማዕድናትን ኣታዊታት ክረክብ ተስፋ ይገብር ኣሎ። እዚ ምንጪ'ዚ ንፖለቲካ ኤርትራ ከመይ ክጸልዎ ኢዩ?*

መልሲ፡- ጻሕታሪ ግርጭት ዝኾነ ስርዓት ኢሳያስ ኣብ መጀመርያ 90ታት ስልጣን ካብ ዝጭብጥ ኣትሒዙ ዝረኸቦ ንስርዓቱ ዘሐይል ኣታዊታት፡ ኣብ'ቲ ዞና ዘይምርግጋእን ጐንጽታትን ኣብ ምፍጣር'ዩ ክጥቀመሉ ጸኒሑ። ነቲ ኣብ መጀመርያ 90ታት ኣብ ኮንጎ፣ ሕጂ ድማ፡ ኣብ ሶማልያ ዝቐጽሎ ዘሎ ምትእትታው ገዲፍካ፣ ብ1994 ምስ ሱዳን፡ ብ1995 ምስ የመን፡ ብ1996+2008 ምስ ጅቡቲ፡ ካብ 1998-2000 ምስ ኢትዮጵያ ምዝካር እኹል ኢዩ። ኣብ'ዚ ቀረባ እዋን'ዚ ዝመጽእ ዘሎ ሓበሬታታት ከኣ፡ ኣብ ናይ ደቡብን ሰሜንን ግርጭታት ሱዳን ኢዱ የእቱን፣ ንናይ የመን ጥሩፋት ሓይልታት ይድግፍን ምህላዉ ዘረጋግጹ ኢዮም።

ስለ'ዚ፡ ኢሳያስ ተወሳኺ ኣታዊታት ካብ ንግዲ ናይ ማዕድን ከይረክብ ምኽልካል ናይ ኵሉ ሓላፍነት ክኸውን ይግብኦ። ህዝቢ ኤርትራ ሎሚ፡ ንኽፍንጀር ተጻዊዱ ዘሎ ፈንጂ ኢዩ ኰይኑ ዘሎ። ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ግዳም ዝርከብ ህዝቢ ኤርትራ፡ ስርዓት ኢሳያስ ባህርያት ክቕይር'ዩ ዝብል እምነት የብሉን። ስለዝኾነ ድማ፡ ዝረኸባ ተወሳኺት ኣታዊት ናብ ወተሃደራዊ ዕንደራታቱ ከምዘውዕላ ህዝብና ኣይጠራጠርን ኢዩ። እዚ ስርዓት'ዚ ካብ ቢሻ፡ ዛራን እምባደርሆ ወርቂ ከውጽእ እንተጀሚሩ፡ ህዝባዊ ናዕቢ ክለዓል'ዩ ዝብል ርእይቶ'ዩ ዘሎኒ። ተቓወምቲ ውድባት ኤርትራ ውን፡ እቲ ስርዓት ተወሳኺ ኣታዊታት ረኺቡ ናይ ጭቆና መሓውራቱ ከደልድል ስቕ ኢሎም ክርእዩ ኣይኮኑን።

ሕቶ፡- ኣብ ወጻኢ ዝርከባ ናይ ኤርትራውያን ማዕከናት ዜና፡ ብዛዕባ ኣተሓሕዛ ኣውራጃውን ሃይማኖታውን ጉዳያት ኣብ መጻኢት ዓልማናዊት ኤርትራ ክዛረባ ቀንየን። ሎሚ ኣብ ኤርትራ ኣብ መንጎ መንግስትን ሃይማኖትን ብዙሕ ፍልልይ የለን። ንመራሕቲ ክርስትናን እስልምናን ዝስይም እቲ መንግስቲ ባዕሉ ኢዩ። ስለ'ዚ፡ እቲ መንግስቲ ኣብ ሃይምኖት ዝገብሮ ምትእትታው ከመይ ትርእዮ? ሃይማኖት'ከ ኣብ ናይ ኤርትራ ፖለቲካ እንታይ ግደ ክህልዎ ኣለዎ ኢልካ ትኣምን?

መልሲ፡- ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኤርትራ፡ ኣብ ልዕሊ ኵሉ መዳይ ናይ ህይወት ናይ'ታ ሃገር፡ እንተላይ ኣብ ልዕሊ ሃይማኖታዊ እምነታትን ትካላትን ከይተረፈ፡ ምሉእ ወይ ፍጹም ምቍጽጻር'ዩ ዘለዎ። እቲ ኣብ ልዕሊ ሃይማኖታዊ ትካላት ዝፍጽሞ ዘሎ መጥቃዕታት ከኣ፡ ብትሪ ክኹነን'ዩ ዘለዎ።

መጻኢት ኤርትራ፡ ናይ ሃይማኖት ፖለቲካ ዝቈጻጸራ ሃገር ክትከውን ስኽ ኢልካ ምርኣይ ዘይከኣል ኢዩ። ኵሎም ኤርትራውያን፡ ንኹሉ ሃይማኖታዊ እምነታትን ትካላትን ዘኽብርን፣ ሃይምኖታዊ ትካላት፡ ኣካል ናይ መንግስቲ ከይኰኑ፡ ኣብ ዕለታዊ መነባብሮ ናይ ህዝብና ግን ግዲኦም ከበርክቱ ዘፍቅድን ዓልማናዊ (ወይ ሲቪላዊ) መንግስቲ'ዩ ዘድልዮም። ኣብ ወጻኢ ዝርከባ ናይ ኤርትራውያን ማዕከናት ዜና ይዛረባሉ ኣለዋ ዝበልካዮ ንኣውራጃን ሃይማኖትን ዝምልከት ጕዳያት፡ ነቲ ተነካኢ ዝኾነ ክውንነትና ብዘባልሕ ኣገባብ ዘይኰነስ፡ ብሓላፍነታዊ ስምዒትን ብጥንቃቐን'ዩ ክተሓዝ ዝግብኦ። እዚ ሕቶ'ዚ ኣገዳሲ ኰይኑ ስለዝስምዓኒ፡ ካልእ ግዜ እንተንዛረበሉ ኢየ ዝመርጽ። ኣነ ድማ፡ ብዛዕባ'ዚ ጕዳይ'ዚ ምሳኻ ቃለ-መሓትት ክገብር ድልዊ ኢየ። ንዝገበርካለይ ቃለ-መሓትት ድማ አመስግን።